

Veiledning om frivillig lokal gjennomgang av arbeidet med bærekraftsmålene

Innledning

2030-agendaen for bærekraftig utvikling har oppfølgings- og gjennomgangsmekanismer som oppfordrer medlemsstatene til «på eget initiativ og i egen regi å utarbeide regelmessige og helhetlige gjennomganger av fremdriften på nasjonalt og lokalt nivå» (avsnitt 79).¹ Landene har, som en del av dette arbeidet, siden 2016 lagt frem frivillige nasjonale gjennomganger (Voluntary National Reviews, VNR-er) for FNs høynivåforum for oppfølging av bærekraftsmålene (HLPF).

Stadig flere lokale og regionale myndigheter utarbeider nå egne gjennomganger, kjent som frivillige lokale gjennomganger (Voluntary Local Reviews, VLR-er). Disse gjennomgangene har vist seg å være nyttige når kommuner og fylkeskommuner skal tilpasse bærekraftsmålene til lokalt nivå og for å synliggjøre lokale myndigheters rolle og ansvar. I motsetning til VNR-ene, har ikke lokale gjennomganger av arbeid med bærekraftsmålene et direkte, formelt grunnlag i 2030-agendaen eller andre mellomstatlige avtaler. Men 2030-agendaen understreker flere steder hvor viktig det er med et tett samarbeid mellom regjeringer og regionale og lokale myndigheter for å gjennomføre agendaen. Arbeidet med lokale gjennomganger har nytteverdi for de involverte partene, og vil kunne bidra til å fremme arbeidet med 2030-agendaen og bærekraftsmålene. De lokale gjennomgangene bidrar i seg selv til at målene nås, og er en nyttig del av arbeidet med å ta målene i bruk. Samtidig kan de også bidra til de frivillige nasjonale gjennomgangene av arbeidet med bærekraftsmålene (VNR-ene) og styrke sammenhengen mellom nasjonal og lokal innsats.

Lokale og regionale aktørers avgjørende rolle ble også fremhevet av medlemsstatene i den politiske erklæringen fra FNs toppmøte om bærekraftsmålene i 2019². Medlemsstatene forpliktet seg der til å styrke og støtte byer, lokale myndigheter og lokalsamfunn i arbeidet med å gjennomføre 2030-agendaen, og anerkjente den viktige rollen disse aktørene har i arbeidet med å nå bærekraftsmålene.

Veiledningen nedenfor er et utgangspunkt som lokale og regionale myndigheter kan bruke hvis de skal utarbeide en frivillig lokal gjennomgang av arbeidet med bærekraftsmålene. Den er ment å gi en oversikt over områder det kan være nyttig å legge vekt på, både i arbeidet med gjennomgangen og i selve rapporten. Veiledningen er dermed frivillig, i likhet med VLR-ene selv, og er ikke ment å være førende for hva en slik gjennomgang skal eller ikke skal omfatte. De lokale og regionale myndighetene som skal i gang med slike gjennomganger, vil være svært ulike. Veiledningen tar derfor ikke sikte på å definere en bestemt måte arbeidet skal organiseres på, gjøre datainnsamling eller hvordan aktørene skal involveres. Hensikten med punktene er i stedet å peke på temaer som kan inngå i prosessen. Veiledningen skal bidra til å senke terskelen for å utarbeide VLR-er ved å være en sjekkliste over problemstillinger som kan inngå. Formålet med veiledningen er å gi et rammeverk som styrker

¹ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

² (A/RES/74/4). paragraf 27 (e), <https://undocs.org/en/A/RES/74/4>

dialogen mellom VNR-er og VLR-er og mellom relevante aktører på alle nivåer, med bærekraftsmålene som et felles språk.

Denne veiledningen trekker veksler på dokumentet Voluntary Common Reporting Guidelines For Voluntary National Reviews³, som er utarbeidet av DESA, og som har vist seg å være nyttig i medlemsstatenes fremdriftsrapportering.

Veiledningen er også ment å legge til rette for at man skal kunne lære av hverandre. Den skal blant annet bidra til at rapportene fra lokale myndigheter, det være seg fylkeskommuner eller kommuner, utarbeides etter samme mønster overalt, slik at de blir sammenlignbare. Gitt den positive, økende interessen for VLR-ene, forventes antall publiserte rapporter å øke. En felles tilnærming til hvordan disse rapportene skal utarbeides, vil gjøre det lettere for interesserte parter å analysere rapportene og lære av flere kommuners og fylkeskommuners erfaringer om spesifikke temaer, som hvordan arbeidet best kan organiseres, eller hvordan man i praksis kan følge prinsippet om at «ingen skal utelates». VLR-rapportene, som altså utarbeides av lokale og regionale myndigheter, kan komme til å skille seg fra de nasjonale rapportene i både format og struktur. Brukt som en sjekklister for å sikre en grundig, ærlig og oppriktig analyse av politikk og tiltak kan denne veiledningen likevel bidra til å styrke bærekraftsarbeidet på alle nivåer.

Innretning og samsvar med 2030-agendaens veiledende prinsipper

VLR-er bør være i samsvar med og realisere prinsippene i 2030-agendaen. Prinsippene for oppfølgings- og gjennomgangprosesser under 2030-agendaen bør derfor også legges til grunn ved utarbeidelse av VLR-er. I denne forbindelse vil vi trekke frem paragraf 74, som slår fast:

- c) De skal ivareta et langsiktig perspektiv, identifisere resultater, utfordringer, hull og kritiske suksessfaktorer og støtte land i arbeidet med å ta informerte politiske valg. De skal bidra til å mobilisere nødvendige ressurser til bærekraftsarbeidet og partnerskap, støtte arbeidet med å identifisere løsninger og beste praksiser og fremme koordinering og effektivitet i det internasjonale utviklingssystemet.
- d) De skal være åpne, inkluderende, deltakerorienterte og transparente for alle og skal støtte rapporteringen fra alle relevante aktører.
- e) De skal være menneskeorienterte, ta hensyn til kjønnsforskjeller, respektere menneskerettighetene og ha et særlig fokus på de fattigste, de mest sårbare og dem som henger lengst etter.
- f) De skal bygge videre på eksisterende plattformer og prosesser, der slike eksisterer, unngå dobbeltarbeid og være i overensstemmelse med nasjonale forhold, kapasitet, behov og prioriteringer. De vil endre seg over tid, etter hvert som det oppstår nye problemstillinger og utvikles metoder, og de skal minimere rapporteringsbyrden for den nasjonale forvaltningen.
- g) De skal være nøyaktige og faktabaserte og basert på nasjonale evalueringer og data som er av

³ https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/17346Updated_Voluntary_Guidelines.pdf

høy kvalitet, tilgjengelige, rettidige, pålitelige og inndelt etter inntekt, kjønn, alder, rase, etnisitet, migrasjonsstatus, funksjonsnedsettelse, geografisk plassering og andre faktorer som er relevante i nasjonal sammenheng.

VLR-ene kan også dra nytte av informasjonen i de respektive nasjonale rapportene om fremdriften i arbeidet med Ny urban agenda.⁴

Struktur og innhold i rapporten

Nedenfor er det gitt et forslag til hva rapporten fra den frivillige gjennomgangen kan inneholde. Det er ingen faste regler for hvordan VLR-ene skal struktureres. Gjennomgangen kan likevel stå sterkere hvis man tar temaene nedenfor med i vurderingen, selv om ikke alt tas med i den endelige rapporten.

Forord

I forordet kan ordføreren, fylkesordføreren eller en annen myndighetsperson gjøre rede for hvordan kommunen eller fylkeskommunen ser bærekraftsmålene som en del av sin visjon for en bærekraftig fremtid. Forordet kan ta for seg hvordan bærekraftsmålene er innlemmet i kommunens eller fylkeskommunens langsiktige visjon og hvordan de følges opp i planer og strategier på kort, mellomlang og lang sikt. Her kan man gjøre rede for eventuelle milepæler man har nådd, eller utfordringer man har støtt på, så langt i arbeidet med bærekraftsmålene.

I forordet kan man også gjøre rede for hvilke konkrete tiltak kommunen eller fylkeskommunen har til hensikt å iverksette som en del av «handlingens tiår», som ble lansert på FNs toppmøte om bærekraftsmålene i 2019.⁵ FNs generalsekretær oppfordret alle sektorer til å mobilisere for handlingens tiår og oppfordret spesielt til lokal handling for å gjennomføre den nødvendige omstillingen i nasjonale og lokale myndigheters politikk, budsjetter, institusjoner og regulatoriske rammeverk.⁶

Sammendrag

I sammendraget kan man på 1–2 sider legge frem hovedbudskapet i rapporten, inkludert konkrete suksesshistorier, utfordringer og erfaringer. Trekk gjerne frem noen gode eksempler på omstilling som kommunen eller fylkeskommunen ønsker å dele med andre. Sammendraget bør slå an tonen i rapporten og forklare viktige lokale forhold.

I denne delen av rapporten kan man vise hvilken innsats som er gjort for å mobilisere alle aktører i VLR-prosessen og generelt i arbeidet med bærekraftsmålene. Man kan også vise hvordan prinsippet om at ingen skal utelates, og hensynet til menneskerettigheter, ikke-diskriminering og likestilling, har blitt tatt hensyn til i de lokale eller regionale tiltakene.

De viktigste planene og utfordringene med å sikre tilstrekkelige ressurser til bærekraftsarbeidet

⁴ <https://unhabitat.org/sites/default/files/2019/05/nua-english.pdf>

⁵ 4 Politisk erklæring fra FNs høynivåforum for oppfølging av bærekraftsmålene vedtatt 15. oktober 2019 (<https://undocs.org/en/A/RES/74/4>)

⁶ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/decade-of-action/>

(finansiering, teknologi, kapasitet, data osv.) kan også nevnes her, og man kan peke på konkrete områder der kommunen eller fylkeskommunen ønsker å motta råd fra andre kommuner eller fylkeskommuner, eller støtte fra ulike aktører som nasjonale myndigheter, andre kommuner eller fylkeskommuner, by-til-by-nettverk, sivilsamfunnsorganisasjoner, forskningsinstitutter, fond og FN-systemet.

Innledning

Innledningen kan inneholde en svært kort beskrivelse av de lokale kjennetegnene til kommunen eller fylkeskommunen og forklare hvorfor man har gjennomført VLR-prosessen. Den kan også omtale hva som har vært det viktigste utbyttet av prosessen. I innledningen kan man gi en oversikt over kommunens eller fylkeskommunens vei mot bærekraft og peke på de viktigste styrkene og svakhetene i denne sammenheng. Man kan også gjøre rede for resultater som allerede er oppnådd i bærekraftsarbeidet, og vise hvordan lokale tiltak har bidratt til oppnåelse av mål og delmål på nasjonalt nivå.

Innledningen kan inneholde en beskrivelse av de viktigste strategiene og rammevilkårene, samt de formelle prosessene, som legges til grunn i arbeidet med bærekraftsmålene lokalt. Den kan videre inneholde en omtale av kommunens eller fylkeskommunens betydning for den nasjonale måloppnåelsen.

Innledningen kan også vise til VLR-er kommunen eller fylkeskommunen har gjennomført tidligere, og gjøre rede for eventuelle justeringer eller endringer som er gjort på grunnlag av disse.

Metodikk og prosess for gjennomgangen

I denne delen bør det redegjøres utførlig om hvilke metoder man har brukt i utarbeidelsen av VLR-en. Gjør rede for hvem som hadde ansvaret for å koordinere prosessen (administrasjonen i kommunen eller fylkeskommunen, en arbeidsgruppe, et team med representanter fra flere aktører osv.), hvordan dette ansvaret ble tildelt, og hvilke skritt som ble tatt for å inkludere alle deler av den aktuelle myndigheten i prosessen. Hvis noen mål og delmål har vært prioritert i rapporten, kan det her forklares hvordan man kom frem til denne prioriteringen, og hvordan de nedprioriterte områdene vil bli tatt opp i fremtiden.

Denne delen av rapporten bør inneholde en beskrivelse av de tiltak som er satt i verk for å involvere lokale aktører, inkludert i avgrensningen og utformingen av VLR-prosessen, og vise hvilke innovative tiltak som ble brukt for å sikre at prosessen ble inkluderende. Hvilke aktører som har deltatt, kan angis her eller i et eget vedlegg til rapporten. Denne delen kan også inneholde en redegjørelse for hvordan aktørene som deltok, ble valgt, hvilke utfordringer man eventuelt støtte på, og hva man kan gjøre for å forbedre denne typen inkluderende prosesser i fremtiden.

Denne delen av rapporten kan også vise hvordan man samlet inn aktuelle data fra ulike aktører, for eksempel lokale statistikkleverandører og administrasjoner, nasjonale statistikkbyråer, forskningssentre, internasjonale institusjoner og sivilsamfunnsorganisasjoner, og hvilke utfordringer, kunnskapshull og muligheter man støtte på i denne prosessen. Her kan det også belyses hvordan bærekraftsindikatorer har blitt tilpasset kommunen eller fylkeskommunen, og analysere utfordringer man har hatt i dette arbeidet. Problemstillinger knyttet til tilgang til informasjon og data og

transparens kan også tas opp her.

Man kan også ta med eventuelle erfaringer man har gjort seg i prosessen, og komme med eventuelle anbefalinger om fremtidige forbedringer av denne veiledningen.

Politikk og rammebetingelser

a) Samarbeid med nasjonale myndigheter om arbeidet med bærekraftsmålene

Rapporten kan beskrive de viktigste kjennetegnene ved styringssystemet og illustrere forholdet mellom lokale og nasjonale myndigheter, og hvilken dialog disse nivåene har i arbeidet med bærekraftsmålene. I denne delen av rapporten kan det gis en gjennomgang av pågående fellesaktiviteter og en vurdering av mulighetene for økt samarbeid. Man kan også beskrive hvordan kommunen eller fylkeskommunen deltar i formelle regionale eller nasjonale prosesser for gjennomføring av bærekraftsmålene og i prosessene med frivillige nasjonale gjennomganger (VNR-prosesser).

b) Skape eierskap til bærekraftsmålene og VLR-ene

Her kan man gjøre rede for hvilke aktiviteter som er gjennomført for å øke allmennhetens bevissthet om bærekraftsmålene og for å inkludere ulike grupper i arbeidet med bærekraftsmålene. Når det gjelder økt bevissthet, kan man gjøre rede for innovative tiltak man har gjennomført, som reklamekampanjer, arrangementer og konkurranser. Når det gjelder inkludering av ulike grupper, kan gjennomgangen vise hvordan kommunen eller fylkeskommunen har sikret transparens og involvering av aktører i arbeidet med bærekraftsmålene.

Rapporten kan også presentere interessante eksempler på tiltak ulike aktører, som sivilsamfunnsorganisasjoner, privat sektor, lokale folkevalgte, lokale foreninger, academia, ungdomsgrupper og skoler, har iverksatt for å gjennomføre bærekraftsmålene. For å motvirke at det tas beslutninger over hodet på de berørte (jf. slagordet «Ingenting om oss uten oss»), kan gjennomgangen også ta for seg hvordan ulike grupper som historisk har blitt marginalisert politisk, sosialt og økonomisk, særlig kvinner og unge, samt barn, personer med nedsatt funksjonsevne, personer som lever med HIV/AIDS, eldre, urfolk, flyktninger og internt fordrevne, migranter og andre sårbare grupper, har vært involvert i og har bidratt til gjennomføringen av 2030-agendaen, og hvordan medlemmer av samfunnsgrupper som berøres av en bestemt politikk, har deltatt direkte og fullt ut i utformingen av denne.

c) Innlemmelse av bærekraftsmålene i lokalt og regionalt rammeverk

Her kan kommuner og fylkeskommuner ta opp hvordan bærekraftsmålene og -delmålene gjenspeiles i lokale eller regionale planer, strategier og tematiske programmer på både kort, mellomlang og lang sikt. En kobling mellom gjeldende planer og strategier på den ene siden, og målene på den andre, kan danne grunnlaget for denne delen av rapporten. Kommunene og fylkeskommunene oppfordres til å utarbeide en «gapanalyse» som identifiserer områder som får mindre oppmerksomhet, og til å vurdere hvordan de identifiserte gapene kan fylles. Rapporten kan gjøre rede for eventuelle justeringer eller ny politikk og nye strategier som er etablert for å nå bærekraftsmålene, og vurdere hvordan

kommunen eller fylkeskommunen bruker bærekraftsmålene som et rammeverk for omstilling. Her kan man også ta for seg hvordan målene og delmålene og tiltakene som er iverksatt for å gjennomføre dem, gjenspeiles i budsjetter, om det er etablert et helhetlig finansieringsrammeverk, og hvordan målene er innlemmet i overvåkings- og evalueringsrammeverk.

Rapporten kan også omtale forholdet mellom lokale, regionale og nasjonale planer for bærekraftig utvikling og sektorstrategier. Den kan vurdere om planene reflekterer politiske målsettinger og er effektive, og den kan omtale hvordan kommunen eller fylkeskommunen har brukt eventuelle nasjonale retningslinjer, økonomiske ressurser eller programmer for tilpasning av bærekraftsmål til lokalt nivå.

I denne delen av rapporten kan man også belyse hvordan kommunen eller fylkeskommunen på en helhetlig måte har tatt tak i de tre dimensjonene ved bærekraftig utvikling: den økonomiske, den sosiale og den miljømessige. Man kan vise eksempler på tiltak og politikk som tar sikte på å avdekke koblinger, øke synergier og unngå kompromisser i arbeidet for å nå bærekraftsmålene.

d) Ingen skal utelates

Løftet om ikke å utelate noen er et av de viktigste prinsippene i 2030-agendaen for bærekraftig utvikling. I denne delen av rapporten kan man vise hvordan prinsippet er oversatt til praksis på kommunalt eller fylkeskommunalt nivå. Man kan omtale hvordan man identifiserer dem som anses for å henge lengst etter når man utformer og gjennomfører politikk, og hvordan disse støttes gjennom konkrete tiltak. Rapporten kan gjøre rede for hva som gjøres for å bekjempe ulikhet, og hvordan likestilling og inkludering fremmes på kommunalt og fylkeskommunalt nivå, når det gjelder alder, kjønn, funksjonshemming, rase, etnisitet, opprinnelse, religion og økonomisk eller annen status. Den kan også inneholde en vurdering av hvordan menneskerettigheter, prinsippet om ikke-diskriminering og likestilling mellom menn og kvinner har blitt innlemmet i strategier, planer, programmer og politikk.

e) Faste ordninger og prosesser

Et effektivt arbeid med bærekraftsmålene må være helhetlig og koordinert, og mange kommuner og fylkeskommuner har identifisert hvilke faste ordninger og prosesser som legger til rette for en slik tilnærming. I denne delen av rapporten kan man gjøre rede for hvordan eksisterende ordninger fremmer arbeidet med bærekraftsmålene i kommunen eller fylkeskommunen, eller hvilke nye ordninger som har blitt etablert for dette formålet.

Denne delen av rapporten kan også vise hvordan man involverer ulike aktører i de faste ordningene og prosessene, slik at man sikrer full, inkluderende og meningsfull deltakelse. Man kan også beskrive hvilke ordninger som eventuelt er etablert for å involvere bestemte interessegrupper som nabolagsforeninger, privat sektor, kooperativer, academia eller ungdom.

Delen kan også inneholde henvisninger til nyttig samarbeid med foreninger og nettverk av lokale og regionale myndigheter, by-til-by-nettverk og andre initiativer knyttet til arbeidet med bærekraftsmålene.

f) Strukturelle utfordringer

Kommunene og fylkeskommunene oppfordres til å rapportere om relevante strukturelle utfordringer eller barrierer de har støtt på i gjennomføringen av 2030-agendaen. I den lokale konteksten kan det her være aktuelt å omtale problemstillinger som manglende overensstemmelse mellom administrative kommunegrenser og funksjonelle bygrenser, grenseoverskridende miljøkonsekvenser, overføring av myndighet til underliggende nivåer eller utfordringer knyttet til datatilgjengelighet eller koordinering som følge av dette. Delen kan også gjøre rede for hvem som har myndighet til å gjennomføre politikk knyttet til bestemte delmål.

Denne delen kan også ta for seg eventuelle grenseoverskridende utfordringer og muligheter i omlandet, og et eventuelt samarbeid med andre, tilgrensende lokale myndigheter om forhold som transport, miljøvern eller bærekraftige næringsmiddelkjeder, for å nevne noen få områder.

Fremdrift i arbeidet med mål og delmål

Kommunene og fylkeskommunene oppfordres på det sterkeste til å legge frem en analyse av fremdriften i arbeidet med alle de 17 bærekraftsmålene, selv om det mangler data på enkelte områder. I noen tilfeller kan det hende at kommunen eller fylkeskommunen ønsker å fokusere spesielt på bestemte mål og delmål, mens andre mål gis en enklere analyse. Gjennomgangen kan omtale om det finnes data om utgangssituasjonen/status, og hvordan kommunen eller fylkeskommunen tar sikte på å overvåke fremdrift. Den kan også fremheve eventuelle lokalt tilpassede målsettinger for det aktuelle temaet. Til analysen i denne delen kan man bruke både kvantitative og kvalitative data, også fra ikke-tradisjonelle kilder.

I gjennomgangen av målene kan man legge vekt på å beskrive utgangssituasjonen/status, belyse trender, suksesser, utfordringer, nye problemstillinger og erfaringer, og beskrive hvilke tiltak som er iverksatt for å tette eksisterende hull og løse utfordringer. Delen kan brukes til å identifisere hull, løsninger, beste praksiser, synergier, kompromisser og ringvirkninger og hvilke områder som krever råd og støtte fra eksterne aktører.

Kommunene og fylkeskommunene kan i denne delen også gjøre rede for hvilke områder det ikke foreligger data for, hva som kan gjøres for å forbedre den faktabaserte overvåkingen og evalueringen, og hvilke nyttige løsninger som kan brukes til å forbedre overvåking og evaluering i fravær av tradisjonelle data, eventuelt i samarbeid med andre aktører.

Ressurser til bærekraftsarbeidet

Lokale og regionale myndigheter står ofte overfor helt andre utfordringer enn nasjonale myndigheter når det gjelder ressurser til bærekraftsarbeidet. I denne delen kan man vurdere eksisterende nasjonale og lokale økonomiske ressurser, regionale eller lokale myndigheters evne til å skaffe lokale ressurser, effektiv allokering av ressurser og ytterligere ressursbehov for å lykkes med bærekraftsarbeidet på områder som finansiering, teknologi, kapasitetsbygging og data. Gjennomgangen kan peke på hvordan finansielle systemer, statistiske data og ressursallokeringer samordnes for å støtte arbeidet med 2030-agendaen og løftet om at ingen skal utelates. Kommunene og fylkeskommunene oppfordres til å analysere hva som er de viktigste hindringene for å ta i bruk nye og ytterligere kilder til ressurser.

Kommunene og fylkeskommunene kan bruke denne delen til å identifisere konkrete behov de måtte ha for ressurser til bærekraftsarbeidet, og til å avklare hvilke typer partnerskap og samarbeid de ønsker å etablere for å få fylt disse behovene. Kommunene og fylkeskommunene kan i denne delen også omtale erfaringer fra, og tiltak for, samarbeid med lokale myndigheter i andre land, og presentere gode eksempler.

Konklusjon og veien videre

Avhengig av hva som er resultatene av gjennomgangen, kan denne delen brukes til å skissere skrittene man har planlagt for å styrke arbeidet med 2030-agendaen, spesielt som en del av «handlingens tiår» for bærekraftig utvikling. Man kan trekke frem erfaringer kommunen eller fylkeskommunen har gjort seg i gjennomgangsprosessen, og beskrive konkrete tiltak kommunen eller fylkeskommunen tar sikte på å iverksette for å styrke innsatsen og løse de identifiserte utfordringene. Gjennom dette kan denne delen av rapporten fungere som en oppfordring til fortsatt samarbeid med lokale aktører. Rapporten kan også angi hvordan kommunen eller fylkeskommunen planlegger å holde arbeidet med bærekraftsmålene under kontinuerlig overvåkning, og når den har tenkt å gjennomføre sin neste VLR-prosess.

VEDLEGG

Som ved VNR-er oppfordres det til å ta med et statistikkvedlegg i rapporten, men mangel på tilgjengelige data skal ikke hindre lokale og regionale myndigheter i å sette i gang VLR-prosesser. I et slikt vedlegg kan man bruke de generelle bærekraftsindikatorerne der det er aktuelt, eller bruke prioriterte lokale eller regionale indikatorer der slike er identifisert. Kommunene og fylkeskommunene bør benytte seg av de indikatorerne som i lokal sammenheng er best egnet for kontinuerlig overvåkning av måloppnåelsen. Kommunene og fylkeskommunene kan også velge å belyse hull og områder der det ikke er identifisert anvendbare indikatorer, eller der det ikke finnes data. Ideelt bør statistikkvedlegget også vise hvordan man har samlet inn dataene (herunder hvilket område og tidsrom de gjelder, hvordan de er brutt ned på kjønn, aldersklasser og annet, og aggregeringsnivå).

Kommunene og fylkeskommunene kan også velge å ta med konkrete innspill fra andre aktører som vedlegg til rapporten.

Presentasjon og oppfølging

Siden frivillige lokale gjennomganger ikke er pålagt av FN, er det for tiden ikke satt av tid til presentasjon av slike under FNs høynivåforum for oppfølging av bærekraftsmålene. Lokale og regionale myndigheter oppfordres imidlertid, i den grad det er mulig, til å delta aktivt i arrangementene og diskusjonene rundt HLPF⁷ og å dele sine erfaringer fra VLR-prosessen med alle relevante aktører.

⁷ For eksempel organiserer DESA årlig under HLPF et eget forum for lokale og regionale myndigheter i samarbeid med Local2030, UN-Habitat, UNDP og Global Taskforce for Local and Regional Governments. FNs sekretariat organiserer også en serie «VNR-laboratorier», som er en uformell plattform der man kan dele erfaringer fra VNR-er og relaterte prosesser: <https://sustainabledevelopment.un.org/hlpf/2020#labs>

Snarere enn et mål i seg selv bør VLR-en ses på som en prosess der kommuner og fylkeskommuner gjør opp status og vurderer fremgang og mangler i arbeidet med målene og delmålene, gjennom en inkluderende prosess som involverer alle relevante aktører. Det er derfor avgjørende at prosessen og funnene gjøres til en integrert del av det eksisterende bærekraftsarbeidet og brukes til å legge planer for effektiv oppfølging.

Lokale og regionale myndigheter har dermed en rekke alternativer de kan velge mellom for å dele sine erfaringer fra VLR-prosessen med andre aktører:

- Ha egne oppsummeringsmøter med interessentene som har vært involvert i VLR-prosessen.
- Evaluere erfaringene fra VLR-prosessen og utarbeide en oppfølgingsplan.
- Formidle VLR-rapporten og hovedfunnene til relevante motparter på nasjonalt nivå for å diskutere felles tiltak for å fylle hull og løse utfordringer, og til andre lokale og regionale myndigheter.
- Formalisere opplegget for involvering av aktører som har fungert i VLR-prosessen.
- Utvikle en kommunikasjonsstrategi for hovedbudskapet i rapporten og for å engasjere lokale medier.
- Delta i fellesgjennomganger med andre kommuner eller fylkeskommuner, innenfor bynettverk eller bilateralt gjennom ulike former for partnerskap.
- Delta i regionale fora for bærekraftig utvikling og relaterte arrangementer i FNs fem regioner.
- Organisere egne sidearrangementer sammen med nasjonale myndigheter eller individuelt på HLPP eller andre nyttige arrangementer, for eksempel World Urban Forum.